

Keski-Suomen kuntien hytetyön tilannekuva

Miten kunnissa tehdään hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä?

Mitkä ovat toiminnan painopisteet?

Syksy 2023

Päivitetty 17.11.2023

Sisälllys

Raportin taustaa

Osa I: Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kunnissa

Osa II: Hytetyön rakenteet ja resurssit Keski-Suomessa

Osa III: Hytetyön painopisteet, toimenpiteet ja mittaaminen Keski-Suomessa

Raportin taustaa

- [Hyvän voinnin Keski-Suomi –hanke](#)
- Tarve maakunnallisen hytetyön tilannekuvalle hyvinvointiuudistuksen jälkeisten muutosten myötä
- Aineisto:
 - Kuntien hyvinvointisuunnitelmat ja –kertomukset
 - Kuntien talousarviot
 - Tilastolähteet (TEAvisari, SotkaNet, LIPAS, Syke, DVV)
- Raportti päivittyy loppuvuonna 2023 tiedon keruun edetessä

Osa I: Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kunnissa

Kunnille on säädetty hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä seuraavanlaisia tehtäviä:

Vastuu	Toimenpide	Lain kohta
Ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä omassa toiminnassaan.	Hyte kaikilla sektoreilla	Kuntalaki (410/2015) 1 §
Strategisessa suunnittelussa asetettava tavoitteet ja määriteltävä toimenpiteet.	Kunnan strategia, toimintakertomus	Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) 6 §, Kuntalaki (410/2015) 37 §
Tehtävä päätösten vaikutusten ennakoarviointi ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen kohdistuvista päätöksistä väestöryhmittäin.	EVAukset	Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) 6 §
Nimettävä terveyden- ja hyvinvoinnin edistämisen vastuutaho.	Hytevästavaa	Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) 6 §
Seurattava asukkaiden elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin.	Yhteinen tietopohja	Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) 6 §
Raportoitava valtuustolleen vuosittain hytestä ja valmisteltava valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja –suunnitelma.	Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma	Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) 6 §
Tehtävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteisteistyötä hyvinvointialueen on tehtävä yhteistyötä ja tuettava sitä asiantuntemuksellaan sekä tehtävä yhteistyötä alueella toimivien muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa.	Verkostot ja tapaamiset	Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) 6 §
Kunnan on edistettävä hyvinvoinnin ja terveydenedistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia.	Järjestöyhteistyö	Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) 6 §
Osallistuttava vuosittaisiin hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskeviin neuvotteluihin	Kuntaneuvottelut (HVA)	Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) 6 §

Tulevaisuuden kunnan roolit

Sivistys

Elinkeino ja työllisyys

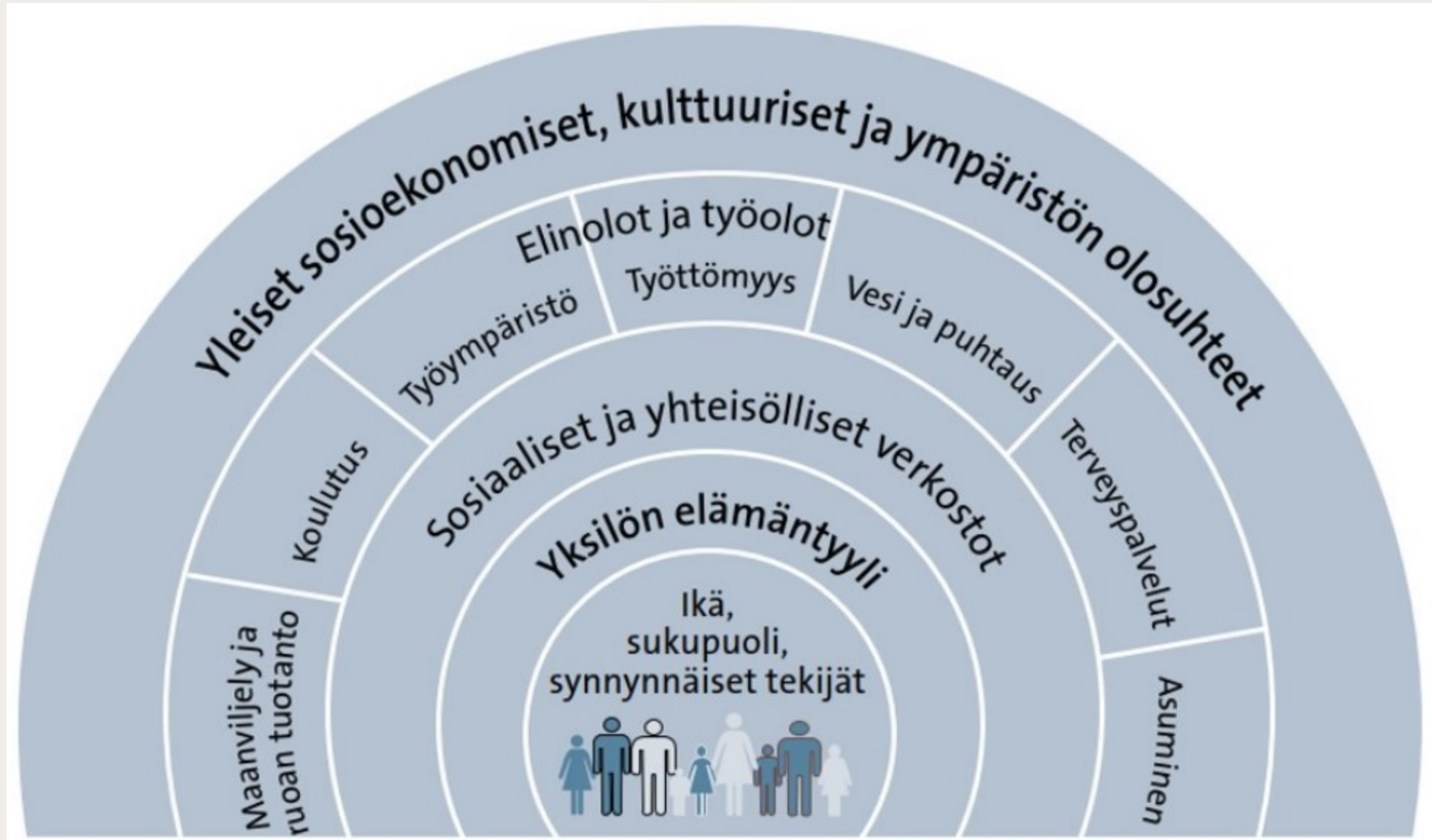
Kehittäjä ja kumppani

Itsehallinto

Hyvinvointi, osallisuus
ja yhteisö

Elinympäristö

Terveysteen vaikuttavat tekijät

Terveysteen vaikuttavat tekijät (Dahlgren & Whitehead 1991; 2006)

Hyvinvointikertomuksen prosessi

Hyvinvointikertomus prosessina

VALTUUSTOKAUSITTAIN TOISTUVA SYKLI

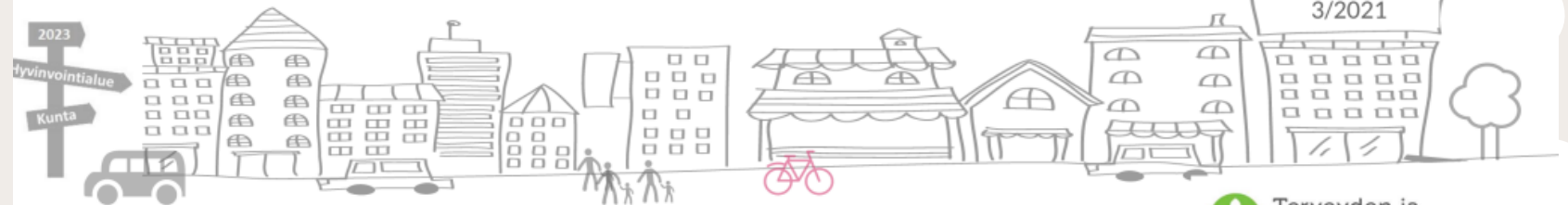

VUOSITTAIN TOISTUVA SYKLI

Huomioi

Valtuustokauden lopussa laaja hyvinvointikertomus kuvaa hyvinvoinnin tilaa, kokoaa tehdyn työn ja ehdottaa pitkän aikavälin tavoitteet seuraavalle valtuustolle. Uusi valtuusto tarkentaa laajan hyvinvointikertomuksen vuosittaiset tavoitteet ja seuraa niiden toteutumista.

thl.fi/hyte

 Terveystieteiden tutkimuskeskus ja hyvinvoinnin laitos

Keskisuomalaisien hyvinvointi

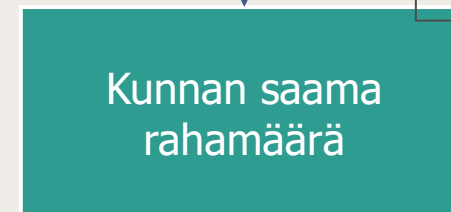
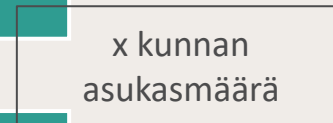
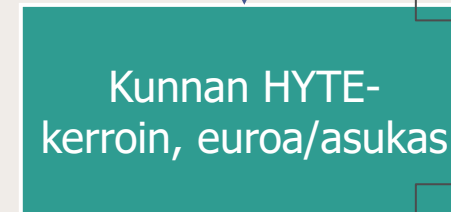
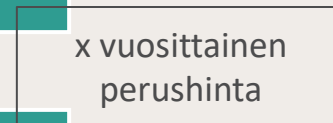
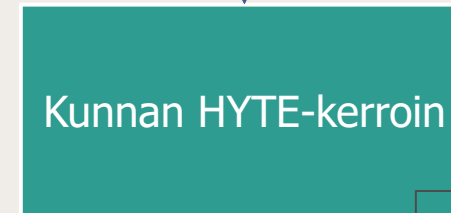
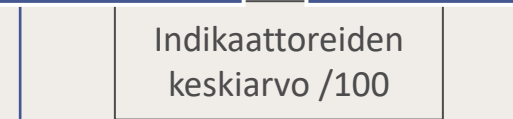
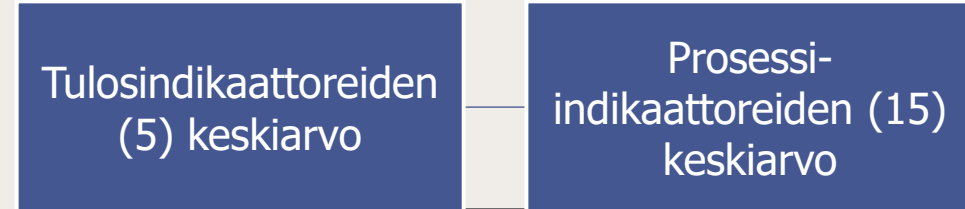
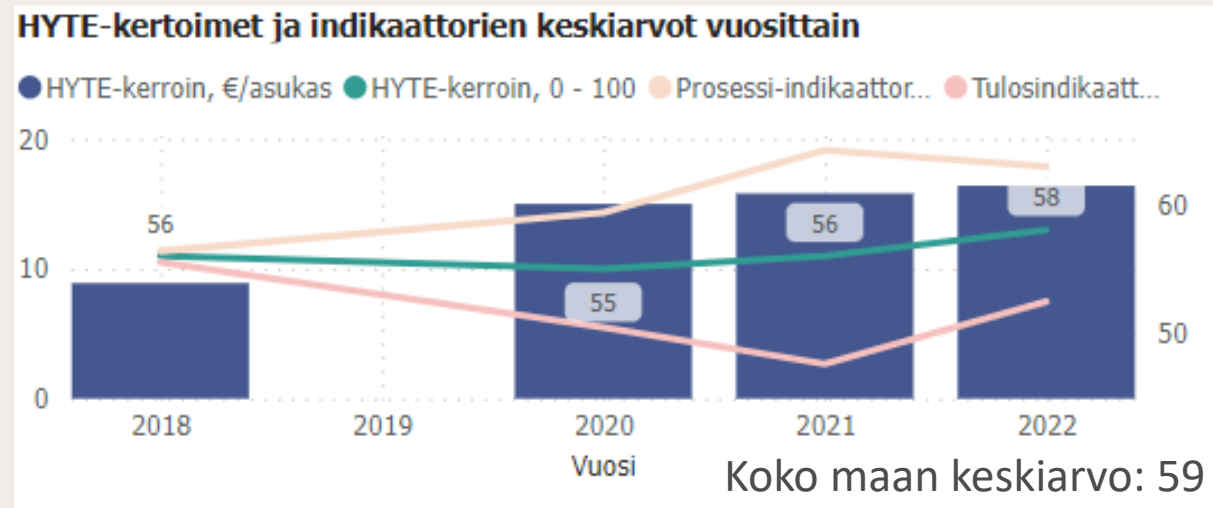
- Keski-Suomi on Suomi pienoiskoossa, mittareiden valossa hyvinvointi on maan keskiarvossa
 - Maakunnan sisällä suuria eroja
 - Väestöryhmien väliset erot
 - Koulutus- ja tulotasoerot suuria maakunnassa
 - Juopa hyvin ja huonosti voivien välillä kasvaa
 - Ylisukupolvisuutta huono-osaisuudessa
 - Työttömyys, erityisesti nuorisotyöttömyys
 - Väestönmuutos

Hytetyöllä lisää valtionosuutta kunnalle

- Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin
- Jaetaan vuosittain kunnille hytetyön tulosten ja prosessien perusteella
- Indikaattoritietojen lähteinä [TEAvisari](#), [kouluterveyskysely](#), erikois- ja perusterveydenhuollon tilastot, [toimeentulorekisteri](#) (THL), [tutkintorekisteri](#) (Tilastokeskus) ja [eläketilastot](#) (EKT)

Osa II: Hytetyön rakenteet ja resurssit Keski-Suomessa

Hyvinvointi kuntien strategioissa

- Strategisessa suunnittelussa asetettava tavoitteet ja määriteltävä toimenpiteet (Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) 6 §:ssä)
- Esimerkkejä Keski-Suomesta

Hyvinvointisuunnitelmien aikataulu

- Laaja hyvinvointisuunnitelma laadittava kerran valtuustokaudessa
- Aikataulu 2017-2021
 - Aikajanalla
- Aikataulu 2021-2025
 - Aikajanalla
- Sähköinen hyvinvointikertomus käytössä:

Hyvinvointityö kuntaorganisaatiossa

- Minkä toimialan alla hyvinvointivastaava on?
- Toimiiko kunnassa hyvinvointityöryhmä? Ketä hyvinvointiryhmään kuuluu?
- Löytyvätkö hyvinvointityöryhmän muistiot julkisesti?

Hyvinvointityöhön varatut resurssit

- Hyvinvointivastaavan työaika käytettävissä hytetyöhön
- Talousarvioissa hyvinvointityöhön suunnatut varat (?) / osuus kaikesta / osuus toimialasta

Osa III: Hytetyön painopisteet, toimenpiteet ja mittaaminen Keski- Suomessa

Kuntien valitut painopisteet valtuustokaudelle 2021-2024

- Nousevat teemat:
- Nousevat kohderyhmät:

Toimenpiteiden tarkastelu

KESKI-SUOMEN LIITTO

Vastuutahot

KESKI-SUOMEN LIITTO

Hytetyön mittarit